

CHINA 1842-2001

Selma - Aan Hitler ontsnapt, gevangene van Mao

LEERLINGINSTRUCTIE

1. Introductie van de opdracht

In 2016 publiceerde schrijfster Carolijn Visser het boek *Selma – Aan Hitler ontsnapt, gevangene van Mao*. Dit boek gaat over een joodse vrouw van Nederlandse komaf: Selma Vos. In het boek wordt de lezer meegenomen in het leven van Selma na afloop van de Tweede Wereldoorlog. Nadat Selma de naziperiode heeft overleefd, start zij een studie Engels aan het prestigieuze King's College in Cambridge. Daar leert zij al snel de liefde van haar leven kennen, de communistische Chinese student Chang Tsao.

Na hun huwelijk en de geboorte van hun twee kinderen Dop en Greta wil het echtpaar een nieuw leven opbouwen in het nieuwe China. Op 1 oktober 1949 is daar onder leiding van Mao Zedong de Volksrepubliek China uitgeroepen: China is nu officieel een communistisch land. Selma en Chang willen graag bijdragen aan de opbouw van dit land. Van Nederland naar Cambridge en via de Britse kroonkolonie Hongkong naar Peking. In het boek *Selma* schetst Carolijn Visser een beeld van het leven in Peking in de periode van ca. 1950 tot eind jaren zeventig. De lezer wordt meegenomen in de dagelijkse gang van zaken en krijgt indrukken in het leven in Peking, en daarmee van het leven in het maoïstische China. Selma Vos is samen met haar gezin ooggetuige van meerdere grote campagnes in het roerige China. Laat Honderd Bloemen Bloeien, de Grote Sprong Voorwaarts, de Culturele Revolutie: Selma maakte de belangrijkste kantelpunten in de communistische Chinese geschiedenis mee!

Dit boek is grotendeels gebaseerd op de briefwisseling tussen Selma, vanuit Peking, en haar vader Max Vos, vanuit Nederland. Naast de inzage in deze bewaarde brieven heeft Carolijn Visser haar boek gebaseerd op gesprekken met Dop en Greta, de kinderen van Selma. Het resultaat, *Selma – Aan Hitler ontsnapt, gevangene van Mao*, geeft ons in deze tijd een uniek inkijkje in het leven in China, en dan voornamelijk in Peking, tijdens de maoïstische periode van 1949-1976. Daarmee sluit deze opdracht aan bij één van de belangrijke kernvragen die je moet kennen voor het eindexamen vwo: *waardoor heeft de Volksrepubliek zich kunnen ontwikkelen tot een grootmacht (1949-2001)?*

Belangrijke personages die voorkomen in deze bronopdracht zijn:

- Selma Vos (Nederlandse)
- Chang Tsao (echtgenoot van Selma)
- Dop (zoon van Selma en Chang)
- Greta (dochter van Selma en Chang)
- Max Vos (vader van Selma)

2. Boek

Visser, Carolijn, *Selma – Aan Hitler ontsnapt, gevangene van Mao* (Amsterdam 2016).

3. In het kort: wat ga je tijdens deze opdracht doen?

- In deze opdracht ga je aan de slag met vier rondes.
- In ronde 1 maak je een tijdbalk bij de periode 1945-1976.
- Vervolgens ga je in ronde 2 allerlei korte bronfragmenten uit het boek *Selma – Aan Hitler ontsnapt, gevangene van Mao* geschreven door Carolijn Visser analyseren en ordenen.
- In ronde 3 verdiep je je vervolgens in zowel het Chinese als Nederlandse perspectief.
- En tot slot ga je in ronde 4 zelf op zoek naar Chinese (propaganda)posters.
- In je eentje? Nee, deze groepsopdracht maak je in tweetallen.
- Daarnaast ben je met deze opdracht in ieder geval twee lessen bezig.
- Maar na het afronden van deze opdracht ben jij dan ook echt een expert op het gebied van kennis over maoïstisch China, 1949-1976!

4. Doelen van deze opdracht

Tijdens deze opdracht doe je zowel meer vakkennis op over maoïstisch China en oefen je met vaardigheden waardoor je beter leert historisch denken en redeneren:

Na deze les kun je:

- feiten uit de historisch context dateren.
- bronnen (zoals propagandaposters) in de tijd plaatsen.
- gebeurtenissen op chronologische volgorde plaatsen.
- je beter inleven in het leven in China ten tijde van Mao Zedong (1949-1976).

Aan de slag!

Op de volgende bladzijde staan de vier rondes. Voor ronde 1 en 2 heb je de eerste les de tijd. Hierin zit ook de nabespreking met de klas en de docent. Voor ronde 3 en 4 heb je de volgende les de tijd. Ga nu snel aan de slag met ronde 1 op de volgende bladzijde!

5. De opdracht:

Start hieronder met ronde 1. Ben je klaar met een ronde? Werk dan verder aan de volgende ronde.

RONDE 1: TIJDLIJN (LES 1)

▪ **Stap 1**

Maak groepen van twee leerlingen.

▪ **Stap 2**

Maak zelf een tijdbalk bij de periode 1945-1976. Gebruik hiervoor het grote blad dat je van je docent krijgt. Je kunt hiervoor ook je lesboek gebruiken.

RONDE 2: CHRONOLOGISCHE VOLGORDE (LES 1)

▪ **Stap 1**

Klaar met de tijdlijn? Van je docent krijg je een bronnenboekje. Hierin staan 26 boekfragmenten uit het boek *Selma*. Neem ruim de tijd om de bronnen te lezen, te analyseren en te achterhalen bij welke gebeurtenis of ontwikkeling in deze periode de bron past.

▪ **Stap 2**

Orden de bronnen en plaats deze vervolgens in de door jou opgestelde tijdlijn.

RONDE 3: LEVENSLIJN (LES 2)

▪ **Stap 1**

Kies uit de boekfragmenten van *Selma* tien bronnen naar keuze. Leg de bronnen op chronologische volgorde en nummer deze van vroeg naar laat met de cijfers 1 tot en met 10.

Vind je het moeilijk om de juiste bronnen te kiezen? Probeer dan in ieder geval zo veel mogelijk bronnen te kiezen die passen bij verschillende gebeurtenissen. Hierdoor krijg je echt een duidelijk beeld van de periode 1945-1976.

▪ **Stap 2**

Bestudeer in tweetallen deze tien gebeurtenissen. Lees ze eerst allemaal goed door. Vraag vervolgens aan de docent om het blad 'levenslijn'. De nummers op jouw bronnen komen overeen met de nummers op de horizontale as.

▪ **Stap 3**

Zet vervolgens een punt (blauw én rood) bij het gevoel dat een Nederlands persoon (zoals Selma) (blauwe kleur) en een Chinees persoon (rode kleur) bij deze specifieke gebeurtenis zou hebben gehad. +5 is zeer positief (blij, tevreden), -5 is zeer negatief (boos, ontevreden).

- **Stap 4**

Beschrijf telkens op de levenslijn waarom je die keus gemaakt hebt. Beantwoord hierbij de volgende vraag: *In je grafiek zie je duidelijk wanneer iemand blij of juist niet blij is. Schrijf voor de Nederlandse persoon en voor de Chinese persoon op wanneer ze het meest blij waren en het minst blij. Leg bij beiden uit waarom.*

- **Stap 5**

Verbind ten slotte de punten van dezelfde kleur met elkaar, zodat twee lijngrafieken ontstaan.

RONDE 4: CHINESE (PROPAGANDA)POSTERS (LES 2)

- **Stap 1**

Ga naar www.chineseposters.net. Deze website is een verzameling van allerlei Chinese (propaganda)posters voornamelijk uit de maoïstische periode in China. Neem de tijd om rond te kijken op deze website.

- **Stap 2**

Kies van deze website ten minste vijf posters en plaats deze zelfgekozen Chinese (propaganda) posters in de tijdbalk.

- **Stap 3**

Leg vervolgens per poster uit wat er te zien is op deze prent. Zorg dat in je uitleg, per poster, in ieder geval is uitgelegd bij welke gebeurtenis of ontwikkeling deze poster hoort en waarom. Leg ook uit waarom deze poster juist kenmerkend is voor deze specifieke gebeurtenis of ontwikkeling.

Einde opdracht.